

Bemutatjuk: Magyar Katolikus Rádió

„Rádióinkat a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia azzal a céllal hozta létre, hogy a magyar társadalomban a keresztény életfelfogást megerősítse és terjessze. Szerepet vállalunk a Katolikus Egyház tanításának hirdetésében, a magyar és az egyetemes kultúra, valamint anyanyelvünk értékeinek megőrzésében határon innen és túl.” – olvasható a legújabb építésű országos közszolgálati rádió, a Magyar Katolikus Rádió honlapján.

Miután egyedüli pályázóként az ORTT döntése alapján elnyerte a Petőfi Rádió mintegy hét éve nem használt egykori középhullámú frekvenciáját, a pápai áldással felavatott rádió 2004. május 30-án, az ORTT által megszabott 180 napos határidő előtt szólalt meg. A budapesti VI. kerületi Délibáb utcai épület felújításának és átalakításának munkálatai már 2003-ban elkezdődtek, de a Katolikus Egyház finanszírozásában épült rádió indításának terve korábbra tehető. A dr. Seregély István egri érsek által alapított és 2000. október 20-án megszólaló regionális egri Magyar Katolikus Rádió sikeres működését követő lépés ugyanis kétségtelenül egy országos sugárzású rádió volt.

A Magyar Katolikus Rádió épülete (Bp. VI. ker. Délibáb u.)

Az Andrássy úttal párhuzamos utcában, színvonalas környezetben és technikával, az indulással járó kezdeti nehézségeken túljutva dolgozik a közel 40 fős stáb és számos külsős munkatárs a napi 20 órában hallható adások készítésén, lebonyolításán.

Amint azt a rádiót bemutató mondatok is tükrözik, a rádió küldetése az egész ország teljes lakosságához szól, korosztálytól függetlenül. Spányi Antal püspök, vezérigazgató egy nyilatkozata szerint új szín a rádiózásban az értékorientált rádióhallgatás. Az Interneten is megjelenő részletes műsor is tükrözi a liturgikus, vallási műsorok mellett az irodalmi, művészeti, közéleti és családi témájú műsorok hangsúlyát.

Jelenleg a hallgatók a szolnoki adó 1341 kHz középhullámú frekvenciáján, valamint az egész Kárpát-medencét lefedő AMOS-1 műhold 11303 MHz frekvenciáján foghatják közvetlenül az adást, de emellett már indulás óta az Interneten (www.katolikusradio.hu), vagy a közeljövőben kábeltelevíziós szolgáltatókon keresztül is elérhető a műsor. A januárban aláírt műsorszolgáltatási szerződés hét évre szól. A földi sugárzást 2005-ben a síófoki és a lakihegyi adók bekapcsolása erősíti. Az induláskor szerzett tapasztalatok alapján erre szükség is lesz, mivel főként Budapesten a vártnál rosszabb lefedettséget ért el a rádió, feltehetően a becsültnél lényegesen nagyobb zavaró hatások miatt.

A szinte „zöldmezős” beruházás generál kivitelezője a Strabag Rt., a hangtechnikai rendszerek kivitelezője a Studiotech Kft. volt.

A központi helyiségek az épület alagsorában, a stúdiók az I. emeleten találhatóak. A hely és költségtakarékosság érdekében több, közösen használt úgynevezett kulcsos szerkesztői munkahely is működik. A stúdióblokk helyiségeinek akusztikai terveit

az AFT Akusztika Kft. készítette. A tervezés-kivitelezés során a korszerű és esztétikus megjelenés mellett természetesen a követelményeket teljesítő burkolati rendszer kialakítása volt a cél.

Magyar Katolikus Rádió, I. stúdió

Azt lehet mondani, hogy a kivitelezés során folyamatos megrendelői felügyelet mellett a végleges felelős üzemeltetők személyének kiválasztása még éppen a megfelelő időpontban történt. Többek között Frischmann Gábor műszaki igazgató és Darázs Gábor műszaki vezető határozott elképzeléseinek köszönhetően a végső simítások és a beépített műszaki rendszerek a rádió elvárásainak megfelelően testreszabott, korszerű megoldásokat eredményeztek.

A rádiós rendszer alapja az épületet átfogó informatikai hálózat, amin a DAVID Digasystem adáslebonyolító szoftvereit futtató szerkesztői és stúdió munkaállomások, illetve szerverek kapcsolódnak.

A három stúdióból kettő adásstúdióként használható, ezekben egy-egy DHD digitális broadcast keverő felület és frame található. A DHD RM4200 rendszer központja a szerver helyiségben működik, és optikai kábellel kapcsolódik a két adásstúdióhoz.

A harmadik stúdió gyártóstúdióként üzemel, központja egy Tascam DM-24 pult és egy Soundscape 32 HD-felvevő. A rendszer felépítésének köszönhetően szükség esetén ez a stúdió is használható adáslebonyolításra.

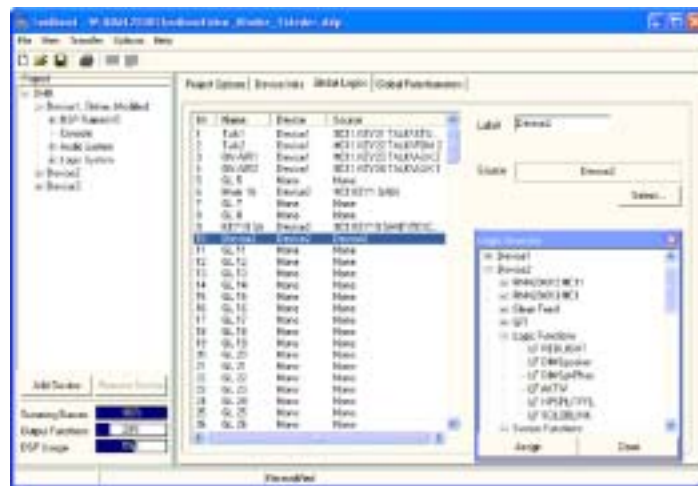
A Digasystem-hez Soundscape Mixtreme hangkártyákat használnak. A riporteri egységek is digitálisak, solid-state alapúak, így a rendszertechnika Magyarországon egyedülálló módon a mikrofonbemenetektől kezdve valóban teljesen digitális.

Magyar Katolikus Rádió, II. vezérlő DHD felülettel

A rendszer egészének különlegességét mégis a DHD teljesen moduláris felépítése adja. A kezelőfelület és a bemeneteket, kimeneteket illetve vezérlő csatlakozásokat magába foglaló frame is teljesen testreszabott kiépítésben lett leszállítva. A szoftver testreszabása érdekében Darázs Gábor a Katolikus Rádió műszaki vezetője és Szelényi István, a Studiotech szakembere mentek Németországba konzultálni.

A rendszer képességeit nem csak az jellemzi, hogy a gyári szakember a kívánások felprogramozását két munkanap alatt végezte el. A kezelőfelületet a rendszer potméterek, fader-ek és nyomógombok halmazaként kezeli. Az, hogy melyik gomb milyen funkciókat lát el, szoftveresen választható. A konfigurációs szoftver még abban is segít, hogy az így felprogramozott gombok feliratait kinyomtassa a felhasználó.

A DHD rendszert konfiguráló szoftver felülete

Az ilyen fokú modularitás és nyitottság a broadcast piacon még szokatlan és újszerű, de az üzemeltető és telepítő szakemberek egyértelműen mérföldkönek tekintik a DHD rendszerét.

A Digasystem rendszer jelenlegi beállításában 192 kbps bitsebességű MPEG 2 formátumú audio fájlokat kezel, a különböző rendszerek között és az Antenna Hungária felé épített kapcsolatok AES/EBU formátumúak. A közvetítések kezelése hagyományosnak tekinthető módon, bérelt vonalon történik.

A rádiós rendszerekben alapfeltétel a megbízhatóság. Nyilván az elmúlt pár hónap alapján nem lehet alapos véleményt mondani, de a rendszerek beüzemeléséből fakadó első problémáktól eltekintve a rendszerek mára beálltak, hibátlanul működnek. A DHD rendszerre jellemző a modulok működés közbeni cserélhetősége (hot-swap), a tápellátás redundanciája is.

A szerver helyiségben a 60 kVA UPS vezérlő szekrénye mellett külön rack-ekben a szokásos informatikai és telekommunikációs kiszolgáló berendezések és a rádiós eszközök valamint a háttértárak találhatóak. Mintegy 50 %-os élő műsoranyagot feltételezve viszonylag kicsi, kb. 140 GB-os méretű háttértár épült az audio szerverbe, az archiválás saját célokra NAS-ra, illetve CD-n történik.

Darázs Gábor műszaki vezető és a szerverhelyiség

Az audio rack-ben többek között Omnia digitális adásvégprocesszor, Telos digitális telefonhibrid, Meinberg GPS óra (Alpermann-Velte órahálózat), HHB CD-író található. A dugótábla fölött alig észrevehetően bújjik meg a DHD központi frame.

Az audio-rack a szerverhelyiségben

Meglepő lehet, hogy ilyen korszerű és előremutató technológia működik a rádióban, miközben a hallgatóság legnagyobb része a monó és erősen sávkorlátozott középhullámú AM jelet tudja csak fogni. A tervek szerint a rádió ugyanis keresi a legalább FM sztereó minőséget biztosító csatornákat; de tény, hogy országos sugárzási célra jelenleg csak a korábban említett középhullámú frekvenciasáv állt rendelkezésre.

A kitűzött célokat határidőre sikerült elérni, és a rendszerek újszerűségei ellenére a választás helyességét bizonyítja többek között az is, hogy a rendszert ma már azok a munkatársak is rutinszerűen használják, akik korábban a hagyományos szalagos magnókkal dolgoztak.

Ezúton szeretném megköszönni a rádió bemutatására szánt időt Frischmann Gábornak, Darázs Gábornak és Szelényi Istvánnak.

Fürjes Andor Tamás